

Sbírka soudních rozhodnutí

Spojené věci C-439/14 a C-488/14

**SC Star Storage SA
proti
Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI)
a**

**SC Max Boegl România SRL a další
proti
RA Aeroportul Oradea a další**

(žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané Curtea de Apel București a Curtea de Apel Oradea)

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 89/665/EHS a 92/13/EHS — Veřejné zakázky — Přezkumné řízení — Vnitrostátní právní úprava, která podmiňuje přípustnost návrhu na přezkum aktů veřejného zadavatele složením ‚záruky řádného chování‘ — Listina základních práv Evropské unie — Článek 47 — Právo na účinnou právní ochranu“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 15. září 2016

1. *Sbližování právních předpisů — Přezkumné řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce — Směrnice 89/665 a 92/13 — Povinnost členských států upravit přezkumné řízení — Přístup k přezkumnému řízení — Procesní podmínky — Posuzovací pravomoc členských států — Meze — Povinnost zajistit dodržování práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces*

(Listina základních práv Evropské unie, článek 47; směrnice Rady 89/665, ve znění směrnice 2007/66, čl. 1 odst. 1 a 3, a směrnice Rady 92/13, ve znění směrnice 2007/66, čl. 1 odst. 1 a 3)

2. *Sbližování právních předpisů — Přezkumné řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce — Směrnice 89/665 a 92/13 — Povinnost členských států upravit přezkumné řízení — Přístup k přezkumnému řízení — Vnitrostátní právní úprava, která podmiňuje přípustnost návrhu na přezkum složením vratné záruky řádného chování s cílem omezit účelové návrhy — Přípustnost — Podmínky — Dodržení zásady proporcionality*

(Listina základních práv Evropské unie, článek 47 a čl. 52 odst. 1; směrnice Rady 89/665, ve znění směrnice 2007/66, čl. 1 odst. 1 až 3, a směrnice Rady 92/13, ve znění směrnice 2007/66, čl. 1 odst. 1 až 3)

1. Cílem čl. 1 odst. 1 a 3 směrnice 89/665 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce, ve znění směrnice 2007/66, a čl. 1 odst. 1 a 3 směrnice 92/13 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se uplatňování pravidel Společenství pro postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací, ve znění směrnice 2007/66, která mají chránit hospodářské subjekty před svévolí veřejného zadavatele, je zajistit, aby ve všech členských

státech existovaly účinné prostředky nápravy, a zaručit tak účinné uplatňování unijních pravidel v oblasti zadávání veřejných zakázek, a to zejména ve stadiu, kdy lze ještě protiprávní jednání napravit. Směrnice 89/665 ani směrnice 92/13 ovšem neobsahují ustanovení, která by konkrétně upravovala podmínky, za kterých lze tyto prostředky nápravy uplatnit. Tyto směrnice stanoví pouze minimální požadavky, kterým musí odpovídat přezkumná řízení zavedená do vnitrostátních právních řádů k zajištění dodržování předpisů unijního práva v oblasti veřejných zakázek.

Procesní podmínky soudní žaloby určené k ochraně práv přiznaných unijním právním řádem zájemcům a uchazečům poškozeným rozhodnutími veřejných zadavatelů ovšem nesmí ohrožovat užitečný účinek směrnic 89/665 a 92/13, jejichž cílem je zajistit možnost účinného a co nejrychlejšího přezkumu protiprávních rozhodnutí veřejných zadavatelů. Konkrétně je nutno zajistit, aby nebyla ohrožena účinnost směrnic 89/665 a 92/13 a aby nebylo zasaženo do práv, která přiznává jednotlivcům unijní právo. Jak kromě toho plyne z bodu 36 odůvodnění směrnice 2007/66, cílem této směrnice, kterou se mění směrnice Rady 89/665 a 92/13, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek, a tedy i směrnic 89/665 a 92/13, které směrnice 2007/66 pozměnila a doplnila, je zajistit plné dodržování práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces v souladu s čl. 47 prvním a druhým pododstavcem Listiny základních práv Evropské unie. Členské státy tedy musí při vymezování procesních podmínek soudní žaloby určené k ochraně práv přiznaných směrnicemi 89/665 a 92/13 zájemcům a uchazečům poškozeným rozhodnutími veřejných zadavatelů zajistit dodržování práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces zakotveného v článku 47 Listiny.

(viz body 41–46)

2. Článek 1 odst. 1 až 3 směrnice 89/665 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce, ve znění směrnice 2007/66, a čl. 1 odst. 1 až 3 směrnice 92/13 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se uplatňování pravidel Společenství pro postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací, ve znění směrnice 2007/66, ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která podmiňuje přípustnost všech návrhů na přezkum aktu veřejného zadavatele povinností navrhovatele poskytnout veřejnému zadavateli záruku řádného chování, pokud tato záruka musí být navrhovateli vrácena bez ohledu na výsledek přezkumného řízení.

Ačkoliv totiž uvedená záruka řádného chování představuje jakožto podmínka posouzení jakéhokoli návrhu omezení práva na účinné prostředky nápravy před soudem ve smyslu článku 47 Listiny, je jasné a přesně vymezena právním předpisem a nezasahuje do podstaty práva na účinnou právní ochranu, jelikož si ji veřejný zadavatel nehledě na možný výsledek přezkumného řízení v žádném případě nemůže ponechat. Kromě toho sleduje legitimní cíl, jelikož představuje opatření, které může omezit účelové návrhy a v zájmu řádného výkonu spravedlnosti zajistit všem jednotlivcům, aby byly jejich návrhy co nejrychleji posouzeny v souladu s čl. 47 prvním a druhým pododstavcem Listiny.

A nakonec je v náležitém vztahu proporcionality mezi použitými prostředky a sledovaným cílem. Povinnost složit záruku řádného chování totiž může naplnit cíl spočívající v boji proti zneužívání prostředků nápravy, jelikož pro dotčenou osobu představuje určitou finanční zátěž – tato osoba musí provést bankovní převod nebo zřídit bankovní záruku. Uvolnění vysoké částky prostřednictvím bankovního převodu stejně jako povinnost učinit kroky nezbytné ke zřízení bankovní záruky a uhradit náklady, které s tímto zřízením souvisí, přitom mohou přimět dotčené osoby k určité uvážlivosti při podávání návrhů na přezkum. Kromě toho je třeba podotknout, že vzhledem k tomu, že záruka řádného chování má až do té doby, kdy je vrácena, dopad na finanční zdroje dotčených osob nebo přinejmenším na jejich možnosti získat úvěr, může je podnítit k tomu, aby v rámci řízení, která zahájí, vynakládaly v souladu s požadavkem rychlosti přezkumných řízení podle čl. 1 odst. 1 směrnice 89/665 a směrnice 92/13 náležitou péči. Vzhledem k tomu, že si veřejný zadavatel nemůže záruku řádného chování automaticky a bezpodmínečně ponechat a záruka již nemůže být uhrazena na první výzvu,

nelze dovodit, že by pouhá povinnost složit tuto záruku jakožto podmínka přípustnosti každého návrhu na přezkum překračovala rámeček toho, co je nezbytné k dosažení cíle spočívajícího v boji proti zneužívání prostředků nápravy, který tato povinnost sleduje. Výše záruky řádného chování rovnající se 1 % hodnoty veřejné zakázky, která je omezena v závislosti na povaze zakázky, je totiž nízká, a to zejména pro uchazeče, kteří musí za běžných okolností doložit určitou finanční způsobilost. Tato záruka pak může být každopádně poskytnuta i ve formě bankovní záruky. A konečně musí být poskytnuta pouze na období mezi podáním návrhu na přezkum a pravomocným rozhodnutím o tomto návrhu.

(viz body 49, 50, 54–57, 59–61, 63 a výrok)